

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Postilla super Osee, Iohel, Amos, Abidiam, Ionam,
Micheam, Abacuk, Sophoniam, Aggeum, Zachariam,
Malachiam, Thobiam, Baruch cum epistola Ieremie,
Iudith, Machbeorum I. II, libros Sapiente, ...**

Nicolaus <de Lyra>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super Micheam

[urn:nbn:de:bsz:31-87081](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87081)

Incipit postilla Super Michai
 prophetam. Cap. i. in. i.

U

Verbum dñi hic incipit propheta
 michee que in duas partes diuiditur
 scilicet in prophetiam et tractatum qui inci-
 pit. Audite in prophetia primo no-
 tificatur auctor ex nomine sic dicitur
 ad micheam a quo natiuitatis loco
 sic dicitur moresstem a demoras-
 ti. Qo ponit tempus prophie ad dies
 quod dicitur goathan. Qo ad quos
 facta est propheta a super samaria et
 iherusalem a super regna decem tribuum
 et duarum. Samaria autem erat me-
 tropolis in anno et achem malis.
 Audite hic incipit tractatus qui
 in duas partes diuiditur. Quia primo
 propheta ipse comminat. Qo apud con-
 solatur. ca. iij. Ista tamen diuisio
 precisa non est sed tantum a plerumque
 in prima enim parte ponit consola-
 toria aliqua. Prima diuiditur in duas quia
 primo comminatur pena propter culpa
 ipsi genti. Qo propter culpa maiorum
 specialiter rationi. Prima ad huc in du-
 ab quia primo ponit comminatio pe-
 ne propter culpam idolatrie sedo propter
 culpam iniquitatis. ca. iij. Prima in duas

quia primo ponit comminatio pena. Qo
 compassio prophete a super hoc. Prima
 in duas quia primo fit comminatio
 utriusque regno conuictum. Qo regno
 israel sepe ratum et ponam pa-
 ad huc in duas quia primo denunciat
 pena. Qo declarat culpa. In
 scelerem. Circa primum excurat ac-
 tentione propheta dicitur. Audite ipsi
 dicitur. Qo inducit dei testimonium
 puritate dicenda. Et sit dñs
 in testom qui fallit non potest nec
 falli. De templar. de celo em-
 pires colli tu co sunt sancti angeli
 eius laudibus intenti. Quia ecce
 dñs egredietur de loco suo. Qo
 ipse deus est parte et misere. Et
 ad locum eius dicitur. In aqua iude
 quod dicitur egredi qui punit. Sed
 rigorem iustie ut dicit. Ita facta
 talis non est per modum locale sed
 quia causa effectus similitudine
 dicitur egredi in effectum qui produ-
 citur. Et descendet punienda
 peccata hominum peccatorum. Et calcabit
 super excelsa. Non defensio anni
 prope propter magnitudinem eius
 subditur et consumetur montes
 et muros et valles et amores sic
 terra et absque respectu quia non
 potest respectu dñe virtuti. Inste-
 lere hic conspiciet subditur culpa
 tu dicit. Instele aacob. propter
 scelus regni israel quod notatur
 etiam aacob. Sicut patet in
 aacob fuit bynonius. Qo

Dicentes ad huc non sumus cuncti
 de terra nostra Quid dicit propheta Non
 egressa que habitat in exiliis et quibus
 gentes non sit egressa tamen e in
 annis exenndi Plantu domus
 vna accipiet ex vobis domus vi-
 rina Dicitur hic regnu duodeci-
 mium q in mediate erat conuictu rego
 decem tribuu Et accipiet malicia
 ydolatre ab eo ut dicitur e et q que
 occasione pene sequens et planctu
 que stetit sibi met Captiuato n-
 regno decem tribuu regnu iuda
 ad huc stetit ppter bonitatem eze-
 chie regis qui tunc regnabat qto
 regu xvij Cui successit manasses
 ydola in templo qui fuit pessimu
 Quid subdit quia in finata e in bonu
 Posuit em manasses ydola in te-
 plo dicit qto regu xxi Et quia
 ex hoc secuta e destructio archi
 qto regu xxiii Quid subdit Quid
 in amantibus ppter destructio
 ciuitatis et templi minime cu
 milibus quadrigis et quadrigapha-
 bitans lachis nome e ciuitatis q
 alio noie dicit dan Quid xviii
 et e munitio aquiloni tre pmi-
 sionis exalla ad parte venit ex-
 citus caldeor contra rethm qe po-
 ti in multu magno quadrigas et
 armatas timore habitantibus in ci-
 uitate et iuste ab illa parte me-
 pit pena sicut onerat culpa q
 mlachis fuit postu ydolu micha
 apncipio sps iudicu ut hi

Quid xviii Et inde pcessit
 ydolatra ad tram decem tribuu
 et de illa ad tram duodeci-
 pncipiu perati q pterea astud
 refertur ad sequentia dicit em Sa-
 sa q gethei confederati sunt cu
 fitee rege isrl ad adu medu cont-
 regnu iuda sicut Sui De quo hi
 ysai xvij et tamen pta fuit in
 conspirate occisione fitee ami-
 ose filio heda qto reg xv Et
 sic fuit mendaces et deceptores
 ppter q meruerunt q fra coru
 raret ab assiris et hoc e ppter
 q dicitur pterea q ppter menda-
 tu et deceptioe dicitur Dabit
 s rex assiris emissarios a-
 bellatores ab eo missos Super
 hereditate geth domo mendarij
 ata q per domos ad em ontele-
 guntur quad p hereditate geth Et
 quia non solum geth fuit deserta
 sed marefa et adolla Quid subdit
 Quid et herodemo in munitio
 tram tua accipiet et possidet
 ad ducam e que habitas in mare-
 fa a genti abidem habitanti usq
 ad adollam veniet glia isrl a
 confuso q sic notatur yronice
 Sicut michal dixit dauid Q
 regu vi Cuius glia fuit rex
 isrl hodie a qua nullus possit
 etia alit dicit quia dicit hebraici
 hic porta pnt vale pntat
 pt gliaz et granitate Et

in hoc secundo sensu e tra plana
 usq ad adollam que e tmg asel
 Veniet gravitas a destructo p
 aduicatos To concludit ppha de
 caluac et tande in signu tristie
 super filios delicias tuas a mit
 tos m delitio Dilata caluaciu
 tuu sicut aquilla mag pluuie ca
 dmit qm sint nimis antique
 qm captiu ducti sint cetera ti
 to ducent mtram asinoz

Equi **Cap. n.**
 cogitatis hic conu comia
 pto ppter culpa auaricie et
 diuiditur mte partes quia pmo
 ponitur pene comato qd pphie
 compassio abi cetina m qd pphie
 consolatio a congregatio pma
 mduas auia pmo ppheta ponit
 pphie culpam qd comiat pona i
 Ad ito **¶** Circa pmo dicit **¶** Ve q
 cogitatis in uile a bona aliena
 rape q e magis nouu quid uile
 Qm aliud mag lucru martha
 dampnu in conscietia tulit ves
 tem et perdit fidem **¶** Et opam
 malu mentibus vris et opu
 dissipatis To subdit **¶** In luce
 matutina faciut aliud exque
 do in ope q desposuerant de
 morte et quid p aliud subdi
 Et contempserut agros s; aliosos
 et uolent tulerunt fraudibq
 et uolentis **¶** Et calumpniaban
 viru et domos eius persequedo
 paupes in personis et bonis

luis **¶** Ad ito **¶** Sic consequet p
 dicit pena et pto remouet flaz
 estimacione i meloquann **¶** Circa
 pmo dicitur **¶** Qd ito a ppter mali
 cia dicitur **¶** ecce ego cogito super
 familiam istam i super regnu de
 com tribuu malu supple pene
 Unde non auferet colla vra
 qz erit tam grane q no portat
 euade et non abulabitis superbi
 sed magis depresso et humiliati
 ut captiu qm tempus pessimu
 e s; contra uos **¶** Indie illa sumet
 super uos pabola a come densio
 Et cantabunt conticu su suauitate
 ab adu sariis vris dicens in
 persona vta depopulatoe uasta
 ti sumus teglathphalasar em rex
 assirio m parte deuastauit pphie
 qto regu To subdit **¶** pars pphie
 mei comutata e quia captiuat
 partem pphie quo facto recessit ad
 tra sua et filius eius salmana
 sar captiuauit residuu et adduxit
 gentes extraneas ad possidendu
 allius regni etas **¶** Et prudens p
 pheta dicit **¶** m pphie su persona
 auonio recedes ame q d. quid
 valet m recessus circulta a au
 rito si recessurus filius eius
 qui regiones nras diuidat ge
 tibus aliens **¶** Qd concludit ppha
 ppter hoc no est **¶** Ostendit
 tene similitud **¶** et a hns heidr
 ratem m pphie s; tba quia getes
 alluc adducta manserunt a p q tpa

appi ut frequet supra dictu e
Ne loquamur hic consequet
 excludit falsam estimacionem ppi
 credentis se non compelli deterreri
 eo qd ead sibi daret adno d. **N**e lo
 quam loqueres inter nos non
 stillabit super astas .i. pena con
 minata apphe non cadet super
 nos sicut abrenuatus e ppius
 dm ite sic om dicebat ppius dm
 .i. voluntas eius non e dimiuta
 ad bene faciendū vobis que dicit
 apphe Et subditur responsio mp
 dm Nonne illa mea bona sunt
 tu co .i. illa mea qmissua sunt
 et factua sunt boni illis qui in
 cedunt via recta et non malis hoibz
 de quibus subdit **E**t contrais ppius
 meus in aduersum conspiciet sicut
 contra me psequendo me in meis
 inebriis Qdco subditur **D**e super
 tumcam palliu susulisti co
 lent et male ab impotentibus se
 defende et eos qui transibant sim
 pliciter .i. sine culpa conuictis in
 bellu in uadentes eos sine causa
 et milites ppi mei eiecisti de do
 mo deliciarū interficiedo viros
 carū quibus delectabiliter vnic
 bant **A**paruulis carū tulisti lau
 dem eancam quia orphani facti
 per uos cogunt p dolos clamare
 magis quā laudare **S**urgite et
 ite a detra vra cito abitis in
 captiuitate ppter in iudiciam

eius ex petis supradictis coru
 petur putredine pessima s. gens
 asta **U**tmam hic consequet
 ponit apphe compassio app ma
 lu super ventum ppi suo dices
 Utmam non esse me vir habes
 ppi sicut apphe in malis q pre
 dixi non euenirent non tunc
 sic stillabo tibi .i. penam futuram
 demerabo quoniam et in ebrietate
 .i. pene habundantia que per po
 tu frequet designatur in p
 tua qe xxv Et potissime accipe
 calice **E**t erit super que stil
 labit ppius iste .i. super ppi
 astu astu descendet .i. me p
 predicta **C**ongregatioe hic
 conter ponitur ppi consolo ut
 p q omni mortificationum in fundat
 oleu lenitū **E**t exponit aliq
 istam ptem de reditu captiui
 tatis babilonice sed hoc no ar
 det conuenit dictu olua dicit
 hic congregabo iacob totu **E**t
 de captiuitate babilonica redi
 erunt tantu due tribus et pau
 ci de decem tribubus qui eu
 serant manus regis assyri
 et ptea hiraerunt in regē in
 de et sic duabus tribubus cap
 tuati sunt et redierunt non
 tunc omnes quia plures de istis
 et de illis remanserunt in b
 bilonia detenti amore uxoz
 quas s. acceperat et plis quod
 et mendantiu ponit loqueret .i.
 illa que dixi

remant et bono tpatud q
 arquisiunt qdca qua in fine
 dicit Et transibit rex corp cora
 eis Redentes em decap tuitate
 no huerit argem ducem ppter q
 astud e referendu ad xpi tempus
 Et exponit aliqui de conuisione
 gnali iudcor ad fidem tra finem
 mundi et pt ad hoc litta satis appli
 cai Videtur ni tamē quemctus
 expom de congregatōe patru in
 limbo et corp eductōe p xpm
 sic Congregatōe congregabo
 iacob totu hoc dicit co mo lodi
 quo maiore ciuitatis dicit tota
 ciuitas ppter q futu corp dicit
 factu totus ciuitatis Et quia in
 uitate soli electi dicit dedomo
 iacob nro et nro et omes isti sunt
 abi congregati apncipio mundi
 usq ad resurrexō xpi parit
 ponam illu qd gregē mouili
 qua erant i ados custoditi usq
 ad tpus p quo inde translati
 sunt ad glam tumultuabunt
 multitudie Phanc tumultua
 tōne nō intelligit aliq canocio q
 eti contraio sed p eam considea
 multatudo magna Ascendet em
 sz xpus Unde dicit Pa Ga
 Ascendet em sz saluator corp
 pandens ater qua sua morte
 apperuit celu Diuidens sz ex
 astentes in inferno qua electi

inde eductis xpi remanserit
 Qdō subditur Et transibit por
 tam sz inferni inde egrediendo
 et transibit rex corp coram eis
 are x dno ahud xpus vns ho vns
 deus Qui conit et regnat in secula
 seculoy amen **Cap. m.**

Ad dicit hic conter ppha co
 mmar ppter pta maioru
 et pmo spcaliter Beato ma
 gis gnaliter a corutame pma
 mdiab qua pmo ponit conuatio
 pte culpa pncipu Qd pte culpa
 pseudo ppha q her dicit **Ca**
 p mū dicitur audite pncipes iacob
 a totus pte istu Nūq coru e
 stice iudiciu quas dicit ad hor
 tenem qui heris officiu iudicadi
 qui adio heris bonu et sic pte
 data uobis adeo abutim qui vi
 olenter tollit pelles coru boā
 pte rapiedo et carne corp mper
 sonis affligendo qui comedert
 ita p comeditione et exconatione
 et istu confractōe et consti
 sione ml dote dant intelligi va
 rij madi et exquisu pphm affli
 gendi Tunc clamabunt ad do
 minu tu ab adis pncipis affliget
 et non exaudiet eos quidru
 em sine mīa fiet ei qui non mi
 seret iacobi ij **H**ec dicit h
 conter ponitur conuatio ppter
 culpa pseudo ppha q dicitur
 Qui mordent dentibus suis d
 trahendo veid pphs pcedit

3

patrem a. a. demitit & sperant
 les qui dant eis inima alio autē
 aduersa p̄p̄ta nox a. abstinētia
 ignorantie vobis p̄uisione eis
 et tenebre s̄ tridulatiois et angus-
 tie et accidentibus s̄l sup̄ p̄phas
 a. om̄is cognitio ueritatis et claritas
 p̄p̄tatis deficiet eis quia nō
 ē uisū dei s̄ n̄m corp̄ sed magis
 ab eis confictū. **Veritatem** h̄c
 comminatur p̄p̄ta om̄i maloy
 gn̄aliter dicit **Repletus** ego
 s̄m̄ fortitudinē p̄uē d̄m̄ a. p̄p̄
 dei dedit m̄ constantia ad argu-
 endū uicia maloy patem̄ q̄o
 subditur **Audite** hoc p̄ncipes q̄
 h̄c̄is sup̄iore p̄tatem imp̄alibz
 et iudices iusticiā m̄ om̄ibus p̄
 uertentes qui edificatis s̄on
 m̄ sanguinibus a. de substantia
 et sanguine m̄ nocetū condē-
 nates eos ad mortē ut h̄c̄is
 bona corp̄ **Principes** eius m̄
 m̄m̄olibus iudicabant a. p̄uini-
 m̄ibus m̄ iustam s̄m̄z p̄p̄se-
 bant et sacerdotes eius q̄n̄ m̄
 tede docēbant qui tamē q̄o s̄f̄ito
 tēdebant **Legem** dare libalū
 et p̄h̄e eius d̄m̄abant imp̄eti-
 m̄is a. p̄p̄tina mendaciā con-
 fugebant et super d̄m̄ req̄
 estebant a. ad nō regnū p̄mit-
 tebant **Directos** m̄q̄ nō d̄m̄ n̄
 q̄ dicant deus **Veracis** ē m̄
 nobis et uos nō h̄c̄is t̄m̄ē

ab adāsarijs p̄pter hoc causa ves-
 tri qui falsa p̄mittit̄ s̄on quasi
 ager arabicus a. s̄r̄ c̄t̄ destructa
 q̄ potest aridū p̄pter defectū h̄t̄a-
 r̄ū Quia p̄pter p̄missa p̄p̄ p̄o
 pheay **Sederhas** rebellauit re-
 gi babilonis et ex hoc sc̄nta ē
 destructio templi et ciuitat̄
 a. r̄to regū a. r̄to **Et** mons tēpli
 m̄ excelsa p̄luay quam locis de-
 s̄m̄t̄ et derelictis longo t̄p̄e
 solent fructuā t̄estē **Tempus**
 uero captiuitatis durauit qui-
 quaginta duobus annis s̄d̄m̄
 m̄uore cōputatōne et m̄tato
 tēp̄e p̄mittit̄ h̄c̄ t̄estē

Hec pars s̄da p̄ncipalis
 m̄ qua p̄pheta demitit
 p̄ncipaliter consolatorā **Marie**
 uō consolatorū erat xpī m̄s-
 terū **Et** nō p̄ph̄a describit h̄m̄
 beneficii magnitudinē **2o**
 iuxta hoc arguit maloy nigra-
 titudinē r̄o s̄cto **Quia** m̄
 duas Quia p̄mo p̄ph̄a describit
 conditionē corp̄is **2o** capitis r̄o
 q̄nto **Corpus** aut̄ m̄st̄m̄ xpī
 ē eccl̄ia cuius p̄mo describit
 conditionē **2o** tyrānoy perse-
 cutōne a. et m̄t̄ **Circa** p̄m̄
 st̄iondū q̄ pars ista ab hebreis
 et latinis exponitur de t̄p̄e x̄
 uale t̄m̄ē **Quia** iudei d̄m̄t̄
 ad h̄c̄ xpm̄ uenturū **Nos** aut̄
 d̄m̄t̄m̄ t̄p̄is s̄i ad uetus p̄m̄t̄

desertus amissus ortus lucis Et
 illa pax duravit per longu tempus
 ppter q in multis partibus plura
 arma bellica que p tunc no erat
 necessaria comissa fuerunt in in
 summa agritudine apta Et non
 distent ultra belligerac ultra
 astud non importat semper ppetu
 tatem a parte p q sed alij tpe
 detrahit et alij non multu longu
 Sicut q rto regu vii Et venit
 ultra latrones sone mtra asrl s
 tpe allus regis et helisei tunc
 pgea multosces venit Et pde
 bit vir subus omem sua
 a. hēbit pacē et senitate et her
 mpletu ē in etia aspe constan
 tim et bti siluesti quia omes ppli
 a fide xpi aliam ambulabunt
 omis quisp in nome dei sui
 Quia per longu tempus p morte
 xpi duerse gentes duersa ydola
 coluerūt Ros aut ambulabunt
 in nome dei mī srahū p qner
 m et ultra a. Ultra omem
 mēsurā qntūq longam In
 die illa a. tpe gre q dicit dies
 No xiii Nox precessit dies aut
 appinquavit Congregabo clau
 ditatem a gentilitate que inesse
 rat p ydolatriā Et eam quam
 ceteram quia legem no dedit
 gentilibus nec pphas et se
 cos quodamō ceterat colligat

in omni etate per aptoꝝ predi
 catione Unde tunc q melius
 exponatur hec littera de gentem
 dicit qntu ad illa ptem que ad
 hec xpo tu dicitur Congrega
 bo clauditate a gente iudicam
 que dr claudicans ab antiquo 30
 Regu xviii Vsq quo claudicat
 in duas partes et similitud
 noncu x claudicant quia alij
 ad herebant s sicut vero redē
 toi alij aut reputabant eū de
 ceptorem ut patet ex de cursu
 ewangelij Et eam qua cetera
 dmittendo errat per diuisi
 cia colligam intra xpi etiam
 et quam afflictam s p caldas
 grecos et romanos subintelli
 gitur consolabor Et pna dū
 dicante in reliquias quia pauci
 de iudeis ad heserūt x respici
 no ad hēntu et eam que labo
 rantur hoc dicit de pmiss rec
 dentibus qui tu xpo sunt in la
 bore et afflictac eia p morte
 eius ut patet in actibus aptoꝝ
 aptoꝝ in pluribus locis In
 gentem robustam quia tollera
 bant afflictōes et tormēta no
 solū patiunt sed etia gaudēt
 Actū v Obant apli gaudentes
 a conspectu concilij qm digni
 hūc sunt q noie ihu contine
 lia pati Et regnabit dñs sup

cap

eos in monte syon & in ecclesia que
 dicitur mons syon eo quod christus abifi-
 dem catholicam predicavit et spiritum
 sanctum super apostolos misit. Et hoc
 dicitur et usque in eternum. Quia statim ec-
 clesie militantis succedet status eternus
 triumphans. Cuius non erit finis. Et
 tunc greges a templo quod erat
 factum ad modum turris et dicitur quod
 quia in arde iuxta templum circumla-
 bantur greges in altari holocaustorum
 nebulosa ex nebula firmi consurgit
 te de holocaustis que totaliter incendit
 bantur ad honorem domini. Usque ad te
 veniet spiritus redemptor qui fuit imple-
 tuus qui in oblationibus fuit et predicavit
 Et subditur condicio venientis tu
 dicitur et veniet partem prima et tunc
 sue deitatis. **A** Et tunc hic contra
 ponit ecclesie persecutio. Sciendum
 quod aliqui respondunt huiusmodi usque in
 vastabed exponit deducit iudeos
 in babilonem et redit et littera
 satis per applicat usque in. Surge et
 tritura. Sed ultra non habet applicat
 per quia redit de captivitate ba-
 bilonica iniqua habuit tunc per te
 qualis hic scribitur sed semper sunt
 sub future primo per se et me-
 dorum. **2o** gregorius **3o** romanorum
 propter quod. Circa exponit hanc lit-
 tam de tempore et dicitur. Quia ad
 uentum messie iudei erant in magna
 parte et subvertentur eis omnes re-

ges tunc litteram usque predicat exponit
 de captivitate babilonica et eius
 redit sicut et predicat. **Et** tunc
 sequitur. Tunc vastabed. **Et** ponit
 de destructione babilonis per tyrum et
 darium. Alii autem exponit de vastatione
 iudee per semachib tunc ezechie. Istas
 autem exposcit non per se quia videtur
 in diserte propter quod saluo meliori iudicio
 videtur nisi quod hic primo ponit persecutio
 ecclesie. **2o** per magis in tunc vastabed
Et licet iste duo per se videtur sunt
 eodem tempore saltem parte finis tunc
 contrarios habent quia ex persecutio
 ecclesie mirabiliter crevit. Ex perse-
 cutio enim eius que facta est sub ste-
 phano primo martire dispersi sunt
 fideles de iherosolymis per varias regiones
 predicando fidem catholicam actum. **Synagoga**
 usque ex persecutio sua de-
 fecit quia captivitate iudeis per ro-
 manos cessavit legis sacrificia et
 oblationes et consimilia que non
 ponit ab eis offerri extra terram pro-
 missionis. **Primo** agitur agit de perse-
 cutio ecclesie tunc dicitur. **Et** tunc
 quae merore contrahit hoc dicitur
 spiritu ad debiles fideles qui in perse-
 cutio facta sub stephano sunt in
 afflictio et merore actum. **Flu-**
 quod verum est quod dicitur. **ymo** christus as-
 sistens in impressione secundum quod dicitur
 in ultimo ecclesie ego vobiscum sum
 omnibus diebus usque ad consumationem

seculi. Aut consiliarius tuus p[ro]p[ter]
 q[uo]d dicit Non quia sp[irit]us sanctus docet
 te de omnibus quia comprehendet
 te. Idcirco p[ri]mo in iudea ex persecu-
 tione iudeorum et p[ro]p[ter] malis partibus
 ex persecu- tione tyrannorum que in-
 egrediebatur de civitate et a de iher[osolimis]
 quia sicut dictu[m] e[st] q[uo]d persecu- tione
 sancti stephani fideles p[ro] maiori
 p[ar]te exierunt de iher[osolimis] et dispersi
 sunt per regiones predicando. Et
 venies usq[ue] ad babilonem et non
 loquere a de babilone que e[st] in tra-
 caldeorum que iam e[st] subversa et
 in h[er]itabilis. Et de babilone que e[st]
 in egipto in qua fuit fides xpi
 publicata p[er] matheum ap[osto]lum in quo
 p[ar]te venit egiptus. Ut dicit q[uo]d
 in libro illustri carorum. Vel per
 babilone intelligit h[ic] roma sic
 p[ri]ma petri qu[od] Salutat vos etia[m]
 que e[st] in babilone et in roma collecta
 Sedm[od]o dicit q[uo]d in et omnes ex
 p[ar]tes in qua publicatu[m] fuit eua-
 gelium per ap[osto]los petrum et paulu[m]
 Ibi liberabuntur a persecu- tibus tuis
 q[uo]d fuit ampletu[m] t[em]p[or]e constantini
 Et tunc congregatz sunt super
 te gentes multe Persequentes
 etiam p[ri]mo in iudea. Ut patet
 act[us] om[n]i et in pluribus alijs locis
 et p[ar]te per totu[m] orbem per ty-
 rannos intentes ex t[em]p[or]e fide[m]
 catholicam. Et sequit[ur] qui dicit
 lapidetur aq[ue] et quia sicut dictu[m]

e[st] in persecu- tione maxime crevit
 fides catholica q[uo]d fuit figurate
 exo p[ri]mo in filiis israhel qui qu[od] in-
 gib app[ar]ebant tanto mag[is] multi-
 plicabant et credebant. Et subdi-
 q[uo]d aut no[n] cognovit cogitacione
 d[omi]ni qui tyrannorum persecu- tione con-
 vit in etia[m] augm[en]tatoz per con-
 trit[ur] sicut venditio[n]e iosephi
 eius dominu[m] g[en]t[em] xxvii. Adio
 subditur alia congregavit eos sic
 femi arce tibi subitudo q[uo]d p[ar]te
 pes qui persequerantur fidem
 catholicam submisit colla sua
 iugo xpi ut patet de constantino et
 de alijs p[ri]ncipibus per orbem. Et
 subdit Surge et tritura filia syon
 a etia[m] subite e[st] colla gen[er]u[m] q[uo]d
 cornu[m] tui ponat ferru[m] a dabo
 e[st] virtute predicandi constant[em]
 fidem et confirmandi q[uo]d in manila
 Ita q[uo]d multitudo gentiu[m] subit[ur]
 e[st] contrita p[ar]te dyaboli. Et comes
 p[ro]p[ter] multos adducendo eos ad
 contritoz suoz p[ar]tes. Et inter
 fines d[omi]ni rapinas cor[por]is. In hec
 h[ic] Et sanctificabis Quia bona
 t[em]p[or]alia conu[er]sio ad fidem sunt d[omi]no
 cultui applicata in pluribus locis
 per orbem et quia talia bona p[ro]
 amortizata dicit. Et translatio
 nra h[ic] In fide et fortitudine
 cor[por]is d[omi]no amuisse t[em]p[or]e a xpo cui
 subiecta e[st] gentiu[m] fortitudo

Nunc uastabitur hic conscriptus
 describitur per seculo synagoga p
 romanos in oratione mortis x
 luce xix quia quidem persecu
 tione defecit quia destructo templo
 et iudea iudei p^oim trucidati et
 p^oim captiuati sunt et et sic res
 sanit legalia Et quia hoc fuit
 sanis rito p^o persecuto^r ecclesie in
 iudea de qua dictu^m est in parte p^ote
 Jere^m Q^uo dicitur Nunc uastabitur
 filia latronis x gens iudaea In
 et d^ons mathei xxi dixit in templo
 q^uo erat in ierlm^e Domus mea do
 mo oronis uocabit^{ur} Vos aut^{em}
 fecistis illa peluca latronu^m ob
 sidione posuit x ponent quia
 loquitur de futuris per modu^m p^oti
 ti p^oter certitudin^e p^othetic^e super
 uos s^{ed} iudeos In quos persona
 loquitur p^oth^e quia erat de g^ote
 illa q^uo uirga percutiet s^{ed} rami
 maxilla iudicis as^{er} uata uilid^o
 tractabunt et affligent personas
 in statu dignitate^m existentes sic
 garcones In et totus sacerdot^{es}
 qui erant in p^oto p^oncipales cap
 ta ciuitate iussit scindi ut dicit
 iosephus libro de iudaeo bello

Hic incipit capitulum in
 hebreo In quo postquam
 p^oth^e denunciat eccle
 p^omotone^m Hic conter

denunciat capitis condicione Q^uo
 p^omo ponitur condicio x^o Q^uo ad h^om^om^o
 sibi p^opter hoc Condicio q^uo in v^o
 persona est deus uerus abetno et
 homo ante hoc em^o est sibi singulari^m
 p^omo agitur ex p^omit^{ur} eius h^umanitas
 ex loco natiuitatis cu^m dicit^{ur} et tu
 bethleem effrata x alio nomine
 sic notata ut h^o gen^o xxxv p^omi
 lus est s^{ed} locus in milibus iuda x
 accepit p^oli^m in dignitate et multi
 tudine quia tribus iude fuit tribus
 regia quide^m em^o fuit natus dauid p^o
 Reg^o xvi Et quia nobilitas tui^m
 magis consistat in p^oto qu^o in spaco
 q^uo matheus ij r^o allegant aucto
 ritatem istam Et tu bethleem iuda
 tra nequaqua minima est in p^oncipib^{us}
 iuda ex te in egrediet^{ur} qui sit d^octor
 in isrl^e Glosa Pa^{ter} sa x messias fi
 lius dauid et har adom dixerunt
 sacerdot^{es} et legis p^oti ab herode
 requisiti ubi q^uis naster^{et} ar^o
 ij dicentes in bethleem iude Sic
 em^o sp^oritu^m est per p^oth^e et tu beth
 leem r^o Ex quo patet q^uo aliqui ca
 tholici exponetes hanc scriptura
 de ezechia rege magis iudizat
 q^uo hebrei et t^u hor dicitur ab in
 t^ote^m euangeli^o Conter ex p^omit^{ur}
 dinitas xpi cu^m d^o Et egressus
 eius x emanatio ab initio rapre
 qui est p^oncipiu^m filij Adiebus emi
 tatis quia her emanatio est
 etna s^{ed} em^o naster^{et} filius as^{er}

Handwritten marginal note in red ink, partially obscured by a binding strip.

Quid hoc remouet dices **E**
 oit iste s^r xpus pax et dicitur
 abstracto per excellencia et hoc
 mo dicit ap^lus ad effesios i q^ue
 e pax nra qui fecit utraq^{ue} omⁿi
 Affirmo cu uenit mtra m^um
 ut qⁱ dices no est nro pax ista
 sed oportet p^us tr^um m^um con
 tuleri et deuastari per assyrios et
 caldeos de quibus subdit mtra **A**
 s^rij em p^umo deuastant iudea
 captiuando decem tribus q^uo reg^u
 xvii et postea caldei alias duas
 tribus reliquas q^uo reg^u vlt^o
Et suscitabim^{us} et suscitandos de
 m^ustrabim^{us} ego et alij p^uthie sept^e
 pastores et septem duces persaru
 et medoru de quoru consilio re
 ges amica faciebant hester p^u
Et n^usi dederunt consiliu tito et
 dario de inuasion^e citiu s^r reg^u
 s^r assyrioz et caldeoz ut p^uta
 daniel v. 2. per cans regnu assy
 riuz q^u erat sub p^ute redacti
 babilone **E**t octo p^umates s^r m^uca
 tu persaru et medoz qui dicebat^{ur}
 conuestabularij uel mare stalli
 bellatoru directores et p^ustent
 et deuorabunt tr^um assy^r nigla
 dio q^u i hebreo h^u et confuget
Et ratio hui^{us} diuinitatis e quia v^um
 hebraicu h^u p^untu est equoru ad
 p^uste et confuget et terram
 nemroth in lauceis suis hec e
 tra babilone in qua p^umo reg^u

nauit nemroth g^um **E**t libabit
 ab assy^r tra q^u non poterit mtra
 m^um sicut uenit ante **E**t erunt
 remoto dubio p^uthia reu^u ad o^ute
 sedu tra ad h^untes xpo p^uficandi
 xpo modu ondes p^umo q^u hoc e
 u^ute dina **Q**u^o q^u no h^uia i et e^u
Quia p^umo dicit et erunt re
 liquie aacob a. apli et alij p^umi
 redetes qui supra dicit^{ur} relique
In medio p^uloz multoz q^u ras
 facietes p^uloz fructificae q^u uide
 ma mplem^u q^u orbem am^usu
 adno fructificaco omⁿ q^u sit u^ute
 aris no sit h^uia p^uudentia sed di
 na p^u subdit^{ur} que no expectat
 u^ute **E**t erunt relique ap^lu
 apli et discipuli quasi leo^u ap^l q^u
 sicut no impedit leo m^uconsecu^u
 prede se nec apli agenciu conu
 sione q^u subdit^{ur} **Q**uia tra^u transcit
 n^u et exaltabitur magna a p^utas
 ap^loz et mut^u h^u modus loqu^u
 de p^ura persona ad p^uda super
 hostes n^u a democe quos fugabat^{ur}
 ababolis et corp^uibus obsessis **E**t
 omⁿes inimici tu p^ubit^{ur} q^u p^u
 intelligi de sacerdotibus y^udo ad
 de iudeis contra xpm obstinatis qui
 desuati sunt et captiuati p^u romanos
 a iacobine mortis x^u et discipuloz
 eius quoz aliquos acciderunt ut
 stephanu et iacobu s^rem iohanne
 ut h^u mactibus ap^loz p^udm q^u

dñs mñ xxiii et arim abidem
 ad maledicendū adductus s̄mbe
 medicōne prohibē nō valet De
 sechim usq̄ ad galgalam de ex-
 titu asel que tūc erat in sechim
 Nūc xxv et p̄tendebat usq̄ que
 iordanē iuxta que ē galgala ex
 oppo sito tū mñsa p̄missionis Pa. sa
 exponit sic De sechim quāvis
 p̄lus asel in sechim petrauit p̄cō.
 p̄hegor nūc xxv tamē dñs nō
 dimisit eū sed introduxit eū ad gal-
 galam que ē mñsa p̄missionis ut
 cognosceret iustas dñi et fidelitatem
 eius ad abrahā q̄ p̄ar et iacob im-
 plendo q̄ eis p̄miserat ¶ Quid
 consp̄iter excluditur falsitas gra-
 titudinis tū dicit Quid dignū offe-
 ram dño ad reddendū gr̄as debitas
 detantio b̄nficij Circa hōc gemi dño
 excelsi h̄ndo deuotōis signa tū
 mala iuxta sua q̄ dicit nō ē her-
 oia gratitudo n̄sare p̄mo Similiti-
 plicantiō orōne nō exaudiam ¶ Inq̄
 offeram ei holocaustemata et q̄
 dicit talibus p̄ficijs nō placat
 deus quia talia p̄dñi se nō s̄m-
 accepta sed fide et deuotōe ¶ Inq̄
 dabo p̄mogenitū meū q̄ d. hoc non
 valet quia mors in nōtens deo nō
 placet ¶ In et abrahā nō dixit
 deus ymolat filius suū q̄n xxv ut
 sit impletur sed ut obedientia
 abrahæ manifestaret ¶ Quidā

ho hic cōter vitas gratitudinis
 concluditur tū dicit iudicabo ē o ho
 quod sit bonū deo p̄se acceptū et
 quod dñs requirit a te p̄gratitū-
 die deb̄ficijs tibi datis ¶ Inq̄ face
 iudiciū v̄ habē iustā non tantū
 in h̄ntū sed etiā in effectū et hoc ad
 amōe et dilige misericordia q̄ntū ad
 paupes et dicit dilige quia opa piet̄
 non s̄m mitōia nisi fiant ex carī-
 tate ¶ Solitū ambulat tū deo tuo
 mandata eius diligens ad impledo
 ¶ Vox dñi ad ciuitate clamat
 per me et alios p̄phas as̄a p̄dita
 et salus est timēdus timē filioli
 qui ē annexus caritate m̄ia ¶ Au-
 dite hic cōter arguit p̄lus deu-
 t̄is et p̄mo deuotōis fraudulente ¶
 deuotō fraternit̄e in inicitie om̄p̄ia
 septimi cap̄i p̄ma m̄duas quia p̄
 arguit p̄pha culpa ¶ De p̄dicitur
 pona et ego ¶ Circa p̄mū dicit
 p̄pha audite talibus s̄z ist̄ ḡualiter
 vocem dñi p̄dita ¶ Et quis aybabit
 allud corde assentiedo et ope impledo
 q̄ d. pauci aut nulli ¶ Et p̄dicit tū
 hūc impedimti ¶ Ad hūc ignis s̄z
 concup̄scentie ardentis ¶ Quidāmo in-
 p̄i et in p̄o uxore et familia tota
 thezauri iniquitas et iniquitate
 acquisti et mensura minor adde-
 ripiōndū em̄ere are plana ar̄m-
 dictedci p̄uotatua ¶ Inq̄ iustificabo
 fratrem impium q̄ d. nō tū s̄m
 iuste regula loqui tū p̄pha inq̄

dñi **E**t cetera parent **Q**uod ego hic
 consequenter subditur pena cū dicitur
 et ego et ego a ppter fraudulētia capi
 teperunt perditione detra tua reg-
 nū em decem tribuū et regnū duarū
 pmo finit afflictā ppter pta pūmū
 tūpūter et tandem captiuita omū
 per a sūros et aliud per caldeos dū
 tomades et nō saturabēt nō tibi
 deficiēt **E**t humiliatō tua in medio
 tuū et in medio tūc tue confundēt
 ab adūpūis **E**t apprehendēs pūhēlō
 hī et attingēs sū adūpūis sūos
 deducētēs filios tuos pta captas
 et nō saluabīs demanibus eorū q
 eis non potīs pūale et quos salua-
 uis atq. r. si contingat te aliquos
 ex eis saluā interficiēt **T**u se-
 minabis et non metēs quā aduer-
 sarij tui colligent messim uel de-
 stument **D**ū calcabis oleum oleū
 exprimēs et non unguēt puluē-
 ta tua inde condiondo et misco
 et qd labores tuos comedent et
 bibent et tu famelicus subindus
 remanebis et custodisti pcepta
 anni atq. qui finit ydolatre pessimi
 Ut hī qrtō regū et ambulasti in
 voluptatibus eorū quia nō sūū fi-
 erunt ydolatre sed etiā carnali-
 libus dñi subditi **U**t daretur
 mēditōe atq. qstid ut non tenē
 hic causatus sed quia captiuitas
 regni astl' ad hoc secuta ē et deri-
 so et obpūm tacus populi **Cap**
vii

Ut michi hic consequenter
 arguitur pūus de peccato
 fraterno inimice **E**t
 pmo plangit pūhā et gentis sue
 malicia dicit **U**t michi quia fac-
 tus sum sicut qui colligit fructus
 in autumno racemib' dimissis eo
 q nō potuerūt maturā **D**io sub-
 dit nō ē bonus ad comedēdū
 sū aptus qūhēbreo sū hī factus
 sum sicut qui colligit fructus et
 subintelligitur malus q comedi
 non pūit **T**o subditur p coquas
 aquas fructus que pmo maturā
 desiderant aīa mea sed supple
 non in uenit per her pūhā me-
 thosice exprimit multo habun-
 dantia mali et defectu boni **T**o
 subditur perijt sanctus detra in
 terfectus animalis **T**o subdit **D**es
 in sanguine in pūant quōtōs
 interficē iustos machinatombus
 dūpīs malū manū pūp dicit
 bonū quia qualis omnisquisq. ē
 talis sibi finis uideat **P**nceps
 populat leuari ex rōpōne a
 subditis et uideat in reddēdo
 a iudices sub rege constituti sci-
 dent p in iustias ad pūisfūctū
 regi **T**o subdit et magnus locu-
 tus ē de pūit aīe sue et rex in-
 stis exprimit uoluntate suā
 et conturbant ca a mstr

dure tractantem gentem subiectam
 per inuisionem dñi optima in eis
 est a. n. m. g. malus quasi palmirus
 a. herba pungitua et qui certus in
 compactione ad nequiores q̄i sp̄ma
 de sepe p̄ungens et amians q̄m̄
 in iuste dies speculationis tue a.
 rapinitatis tue q̄ph̄er̄ p̄uise. a.
 p̄uicite. Nolite crede amico. a.
 pseudo q̄ph̄e p̄mittendi uobis se.
 curitate quasi sit ueamicus et
 nolite confide induce a. rege ce.
 dentes q̄ possit uas ab adu. p̄arijs
 liberis ab ea q̄ dormit a. p̄. a. abue
 de q̄ia quasi d. tanta. immet uob
 miseric̄ia q̄ nullus potit confide de
 alia persona q̄ntuic̄ q̄ s̄. comueta
 Ego aut ad dñm aspiciam p̄onedo
 in eo totam meā fiduciam uerbu e
 q̄ph̄e q̄p̄e et sui similibus in futuris
 tribulationibus. **N**e letetis pas.
 p̄li inreparatos hic ultimo q̄ph̄a
 redit ad eius consolator p̄mo de
 mirando captiuitatis terminacione
 Q̄ post tim̄ dei consolacione a. pas.
 te p̄m̄. Circa p̄m̄i dicit. Ne letetis
 inimica mea a. in babilon ne le.
 telis de captiuitate iuda qua cecidi.
 m̄nibus eius don. surgam p̄ tyru
 liberanda hoc em̄ nō p̄t intelli.
 gi de captiuitate decem tribui q̄
 non. ex. adist. **C**ū sedero mtendeb̄
 a. postqua s̄uō m̄tribulac̄e captiui.
 tatis. Dñs lux mea e. auferens
 in lotiam. Gram dñm a. penam

Ca. viii
 Annot.
 me do do
 mo. u.

ab eo in furtam in portabo paciet
 donec causam meā iudicet contra ba.
 bilanem licet em̄ regni iuda fuit
 p̄mittu iuste ex parte dñe iustitiet̄
 taldei hoc exequiebant iniqua volu.
 tate. **E**ducat me in lucem consolator
 uidebo iustitiam tuam stendam per.
 tyru et datur. Et aspiciet inimica
 mea a. babilonia et aperiet con.
 fisionem a. am̄d̄ q̄. c̄. confisa q̄.
 dicit ad me de iudice. **U**bi e. deus tuus
 q̄ d. non p̄t te de captiuitate liberare
Domi mei andelunt in cam a.
 eius miseric̄ia. **A**nt̄. a. ato. c̄. m̄con.
 tulatione et luctu per tyru et datur
Dies supple. ueniet ut edificet
 matie tue. **U**erbu e. q̄ph̄e alloq̄t
 captiuitatem iude de reditu capti.
 uitatis babilonite. **S**ed qua q̄ph̄a
 loquebatur longe an̄ captiuitatem
 et eius reditu. **A**do dem̄uat q̄ph̄a
 iuda. **C**et. p̄us affligenda p̄regem
 assirioru d. q̄n die illa. a. t̄p̄e achaz
 ydolatre longe fiet. **L**ex qua fecit
 deponit altare dñi. **N**offerbant
 hostie s̄c̄m̄ legem et iuste cas
 offerri super altare s̄c̄m̄ legu. **A**uto
 re. **Q**uod illa a. t̄p̄e ezechie
 filij achaz. **U**sq̄ ad te ueniet af.
 fur a. somatheli rex assirioru q̄
 uenit usq̄ q̄p̄e. **R**et̄m̄ ad capiendu
 cam et ad ciuitates om̄nitas q̄
 vastauit. **M**eruitu totam etiam usq̄
 ad flume s̄c̄. iordane q̄ e. t̄m̄ing
 tre p̄missionis. **U**er s̄uō oriente

et ad mare de mari a de mari mor-
 tuo usq; ad mare mediterraneu et
 ad monte de monte a de monte non
 usq; ad monte libani qui e in timo
 aquilonal iudee Et terra est in de-
 placone ppter habitatores suos a
 ppter peccatu achaz et alioru regu
 idolatru qui fecerunt idolatrie
 ppham **P**aste ppham hinc ppha de
 nunciat ppho consplone p q redire
 captiuitatis babilonice digens ad
 eu et dicens **P**aste ppham tuu a
 paster **Q**uovirga tua a quidaver-
 rone tua eu adducendo de capti-
 uitate babilonica habitantes solos
 in saltu a optua pteccone potuit
 hinc securi in saltu ubi habitant
 fere in pmo esdre viii dicit **Q**
 esdras no potuit equites arege
 dicens q nulla ptegeatur **I**na p
 teccoe **I**n medio carmeli pascunt
 a r a in loco fecali videbunt ge-
 tes et confundentur sicut tam in-
 videntes alios qui de captiuitate
 venerant ppari in reedificaco-
 niuitatis et templi et in alijs sunt
 multu perturbati et confusi ut
 hinc pmo esdre et neemie **A**ures
 eoru surde erunt a dectinabunt
 audite pppitatem eoru pnuicia
 qua torquibant sicut serpes in
 pulue voluta **D**nm deo nrm fo-
 midabunt timore seruu timetes
 ad expumiri ppter mala que cona-
 bunt ppho tuo resistenti Et ppter

ista assurgit ppha ad dei laudes
 dices **A**us deus similib; tui q d
 nullus quia tu es solus verus deus
 qui auferes iniquitate a seruis tuis
 ppetue medicina **N**on mittet
 et mutat ppha modu loquedi de
 pda persona ad etiam **V**ltrafuro-
 rem sicut si perseverent in bono
Salia om sunt sub condicoe intel-
 ligenda sicut dictu fuit diffuse **Q**e
 xviii **D**eponet iniquitates suas
 quod omis fecit nos aggravatos
 et piciet in pmo dno malo a faciet
 nos non apate ad punitioe Et
 resurrit ppha ad loquedi in pda
 psona dices **D**alus uitate iacob
 nos a ad implebis pmissiones
 factas ptribus nris que tue im-
 plende erant et nro implete p
 in dno ihu xpo **C**ui e honor et
 gloria in secula seculor **A**men

Explicit micheas ppheta

Incipit postilla super nauim ppham

Capitulu pmi